

Huvudman

Krokoms kommun
barn-utbildning@krokom.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Kvarnbackskolan i Krokoms kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Krokoms kommun att senast den **31 augusti 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd, studiero, ordningsregler och att utreda orsaker till ordningsstörande beteende. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Krokoms kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Krokoms kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle informera samtliga lärare och övrig personal om skollagens bestämmelser kring särskilt stöd och skyldigheten att anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (2 kap. 34 § och 3 kap. 7 § skollagen).

2. Se till att starta utredningar avseende elevernas 2,4,7,8,12,13 och 14 (elevförteckning aktbilaga 6) behov av särskilt stöd. Rektorn ska dokumentera vilket datum utredningar har startats för dessa elever. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).
3. Se till att för varje anmälan om behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn ska rektorn (eller den rektorn delegerat ansvaret till) starta en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden 8 maj -15 augusti 2023 samt vilket datum en utredning har startats för respektive elev (3 kap. 7 § skollagen).
4. För varje sådan utredning om särskilt stöd som avslutas innan den 15 augusti 2023, ska rektorn eller den som rektorn överlåtit beslutanderätten till fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Samtliga beslut om åtgärdsprogram som fattats under perioden 8 maj-15 augusti 2023 ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. Huvudmannen ska särskilt redovisa om beslut om åtgärdsprogram fattats för elev 6, elevförteckning aktbilaga 6, (3 kap. 9 § skollagen).
5. Se till att fatta nya beslut om åtgärdsprogram för eleverna 1 och 20 (elevförteckning aktbilaga 6) utifrån de behov som framkommit i genomförda utredningar av särskilt stöd och den utvärdering av de särskilda stödåtgärder som hittills aktualiserats för eleverna. Se även till att elever och elevers vårdnadshavare underrättas om det fullständiga innehållet i beslut om åtgärdsprogram och möjligheten att överklaga beslut till Skolväsendets överklagandenämnd. Huvudmannen ska inkomma med beslut om åtgärdsprogram för elev 1 och särskilt redovisa när elevens vårdnadshavare delgetts beslutet. Huvudmannen ska även inkomma med beslut om åtgärdsprogram för elev 20 som fattats under vårterminen 2023 (3 kap. 9 §, 28 kap 16 § och 29 kap. 10 § skollagen samt 33 § förvaltningslagen (2017:900)).
6. Se till att fatta beslut om att upprätta eller inte upprätta åtgärdsprogram för elev 15 (elevförteckning aktbilaga 6). Beslut om åtgärdsprogram som fattats under vårterminen 2023 ska bifogas i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 9 § skollagen).
7. Se till att elever erhåller särskilt stöd utifrån utredda behov och beslutade åtgärder. Huvudmannen ska redovisa vilka särskilda stödåtgärder som aktualiserats för elev 20 (elevförteckning aktbilaga 6) under vårterminen 2023. Elevens åtgärdsprogram under samma period ska bifogas redovisningen (3kap 7 och 9 §§ skollagen).
8. Se till att beslut om särskilt stöd i form av anpassad studiegång endast fattas om det finns underlag i form av en utredning som ger stöd för åtgärden och dess omfattning samt att det av beslut om anpassad

studiegång framgår vilka avvikelser som gjorts från timplanen och de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen samt att besluten innehåller en klagörande motivering. Huvudmannen ska inkomma med samtliga beslut om anpassad studiegång som fattats under perioden 8 maj-15 augusti 2023 (3 kap. 7,9,12 §§ och 29 kap. 10 § skollagen samt 31 och 32 §§ förvaltningslagen).

Studiero, ordningsregler och utredning av orsaker till ordningsstörande beteende

1. Se till att vid minst ett tillfälle under vårterminen 2023 informera samtliga lärare och övrig personal om skollagens bestämmelser om ordningsregler, bestämmelsen som rör skyldigheten att ta reda på orsaker om en elev upprepat stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse och om behov framkommer initiera en utredning av särskilt stöd, personalens befogenheter att agera för att tillförsäkra eleverna studiero samt hur disciplinära åtgärder kan och får användas. Huvudmannen ska inkomma med en redogörelse för när och på vilket sätt informationen förmedlats (2 kap. 34 § och 5 kap. 5,6,24 §§ skollagen).
2. Se till att rektorn vid minst ett tillfälle under vårterminen 2023 följer upp hur skolenhetens ordningsregler följs och då även analyserar orsakerna till uppföljningens resultat. Huvudmannen ska inkomma med en redogörelse över hur uppföljningen gått till, resultatet av analysen samt de eventuella åtgärder som vidtagits eller kommer att vidtas med anledning av vad som framkommit (5 kap. 5 § skollagen).
3. Se till att utarbeta rutiner för arbetet med att genomföra utredning av orsakerna om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse. Huvudmannen ska inkomma med en redogörelse över utarbetade rutiner samt redovisa hur många sådana utredningar som initierats under perioden 8 maj – 15 augusti 2023 (5 kap. 9 och 10 §§ skollagen).
4. Se till att genomföra utredning av orsakerna till elev 9:s (elevförteckning aktbilaga 6) upprepade ordningsstörande beteende i klassrummet och ta reda på orsaker och vilka åtgärder som behöver vidtas för att eleven ska ändra sitt beteende. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning initieras. Huvudmannen ska inkomma med en redogörelse över vad som framkom i utredningen och vilka eventuella åtgärder som vidtagits (5 kap. 9 och 10 §§ skollagen).
5. Se till att rektorn följer upp studieron i undervisningen i nuvarande årskurs 4 och 5, analyserar vilka hinder som finns för att eleverna ska tillförsäkras studiero samt, utifrån uppföljningen och analysen av vilka behov som finns i verksamheten, besluta om åtgärder som ska vidtas för att undanröja dessa hinder. Uppföljningen och analysen ska omfatta personalens

gemensamma arbets- och förhållningsätt samt medverkan av elevhälsan i arbetet med att skapa studiero (5 kap. 3 § skollagen).

6. Huvudmannen ska följa upp och analysera de förutsättningar och behov som skolenheten har när det gäller att bedriva ett förebyggande arbete i syfte att skapa studiero. Med förutsättningar avses personella och ekonomiska resurser samt personalens kompetens. Huvudmannen ska utifrån uppföljningen och analysen bedöma om skolenheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra sitt uppdrag när det gäller att tillförsäkra eleverna studiero i undervisningen. Inkom med en redogörelse av huvudmannens uppföljning, analys och bedömning (2 kap. 8, 34 §§, 4 kap. 3 § och 5 kap. 3 § skollagen).
7. Inkom med en redogörelse för de åtgärder som genomförts i årskurs 4 i det förebyggande och åtgärdande arbetet med att skapa studiero under vårterminen 2023 (5 kap. 3 § skollagen).

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Krokoms kommun en anmärkning avseende brister rörande skriftliga rutiner för omhändertagande av elektronisk utrustning, åtgärder mot kränkande behandling och garanterad undervisningstid. Krokoms kommun ska senast den **31 augusti 2023** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 2 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Krokoms kommun avseende brister rörande skyldigheten att varje år upprätta en plan mot kränkande behandling. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser extra anpassningar.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:943) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden våren 2023 inlett en tillsyn av Kvarnbackskolan i Krokoms kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Kvarnbackskolan följer gällande bestämmelser om extra anpassningar, särskilt stöd, garanterad undervisningstid, ordningsregler, utredning av orsaker till ordningsstörande beteende, skyldigheten att upprätta plan mot kränkande behandling, åtgärder mot kränkande behandling, regler kring mobiltelefoner och omhändertagande av elektronisk utrustning samt studiero.

Tillsynen har genomförts genom att Skolinspektionen inledningsvis begärt in viss dokumentation, bland annat betygskatalog för årskurs 6 höstterminen 2022, skolenhetens ordningsregler, innevarande samt föregående läsårs plan mot kränkande behandling samt uppgifter om vilka elever som är föremål för särskilt stöd och åtgärdsprogram. Vid skolbesök den 1 och 2 mars 2023 har myndigheten genomfört intervjuer med elever och personal, genomfört en lektionsobservation samt begärt in kompletterande dokumentation i form av samtliga pågående åtgärdsprogram per den 2 mars 2023 med underliggande utredningar av särskilt stöd samt skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Intervjuer med representanter för elevhälsan och rektor har genomförts digitalt den 13 och 14 mars 2023. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet. I de fall Skolinspektionen refererar till enskilda elever benämns de med siffror i den elevförteckning (aktbilaga 6) som myndigheten har sammanställt. Elevförteckningen har kommunicerats med huvudmannen.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Uppmärksamma, anmäla och utreda elevers stödbehov

Av intervju med elevhälsan framgår att den som uppmärksammar oro kring en elev ska fylla i ett formulär och göra en anmälan till elevhälsoteamet där rektorn ingår. Det kan handla om oro kring att en elev riskerar att inte nå kriterier för kunskaper men också annan oro. Då en sådan anmälan inkommer till elevhälsoteamet aktualiseras samtal kring eleven och vad som behöver genomföras. Specialpedagogen uppger i intervju att det är rektorn som beslutar om det ska initieras en utredning av särskilt stöd eller inte. Vidare att rutinen ännu inte implementerats fullt ut.

I intervju med lärare framkommer att det finns många elever med läs- och skrivsvårigheter i årskurs 4 som har behov undervisning enskilt eller i mindre grupp. Vidare uppges att det har gått bakåt kunskapsmässigt för flera elever i årskurs 4 under läsåret 2022/23. I intervju med elevhälsan uppges att utredningsbehov av särskilt stöd inte anmälts för någon elev i årskurs 4 innevarande läsår, läsåret 2022/23.

En lärare uppger i intervju att undervisande personal "måste visa på så mycket" innan en utredning initieras och särskilt stöd aktualiseras varför läraren själv utreder elev 7:s svårigheter i ett ämne. Läraren berättar att eleven har omfattande svårigheter och bedöms ligga på en kunskapsnivå motsvarande årskurs 2 i ämnet. Läraren uppger att hen inte anmält utredningsbehov av särskilt stöd till elevhälsoteamet.

Av betygs katalog för höstterminen 2022 framgår att elev 13 inte klarade godkända betyg i fem ämnen höstterminen 2022. Lärare uppger i intervju att hen "flaggat eleven" till rektor och specialpedagog. I intervju med elevhälsan uppges att utredningsbehov av särskilt stöd inte anmälts för elev 13.

Av betygs katalogen framgår att elev 14 inte klarade godkända betyg i tre ämnen höstterminen 2022. I intervju med lärare framkommer att eleven tidigare skolår erhållit resurstöd. I intervju med elevhälsan framkommer att eleven, i början av mars 2023, blev sjukskriven av annan aktör och att svårigheter inte förmedlats av undervisande personal innan besked kom om att eleven var sjukskriven. Specialpedagogen uppger att det nu handlar om att ta ställning till om det finns ett utredningsbehov av särskilt stöd eller inte.

I intervju med lärare framkommer att elev 4 uppvisar svårigheter i skolsituationen. Eleven har svårigheter i klassrumssituationen och stör återkommande studieron för andra elever.

I intervju med lärare uppges att utredningsbehov av särskilt stöd anmälts för elev 2. Att utredningsbehov anmälts tillbakavisas i intervju med elevhälsan.

Av intervju med lärare framgår att de befarar att elev 8 inte kommer nå kriterier för bedömning av kunskaper trots extra anpassningar. Lärare uppger att de pratat om detta med specialpedagogen. I intervju med elevhälsan framstår det som oklart om en utredning av särskilt stöd initierats eller inte men det framkommer att elev 8 var föremål för särskilt stöd då eleven gick på lågstadiet.

I intervju med lärare framkommer att elev 12 har en komplex problematik och lärare uppger att det inträffat flera oroväckande incidenter i klassrummet. Lärare uppger i intervju att elevens behov inte kan tillgodoses inom ramen för den ordinarie undervisningen. Vidare att professioner inom elevhälsan inte genomfört observationer i klassrumssituationer. I intervju med elevhälsan uppges att utredningsbehov av särskilt stöd inte anmälts medan rektor uppger att en utredning initierats avseende elev 12.

I intervju med rektorn framkommer att en pedagogisk kartläggning har genomförts av specialpedagog avseende elev 6 men att utredningen har stannat av på grund av att undervisande personal ännu inte tagit erforderlig kontakt med elevens vårdnadshavare. Det uppges att eleven har svårigheter och att hen påverkar studieron negativt för andra elever.

Skolenhetens arbete med att ge särskilt stöd till elever utifrån utredda och konstaterade behov, åtgärdsprogram och beslut om anpassad studiegång

I intervju med lärare framkommer att undervisande personal bedömer att det finns elever i behov av särskilt stöd i form av enskild undervisning eller undervisning i mindre sammanhang men att det inte finns möjlighet att erbjuda denna typ av stöd då det saknas speciallärare vid skolenheten. Lärare uppger att det är svårt att överhuvudtaget kunna erbjuda elever specialpedagogiskt stöd. Förhållandet, att det finns behov av särskilt stöd som inte kan tillgodoses i dagläget, bekräftas i intervju med representanter för elevhälsan. Specialpedagogen uppger i intervju att det finns behov av särskilt stöd som inte kan tillgodoses på skolenheten.

Av betygskatalogen, höstterminen 2022, framgår att elev 20 inte når godkända betyg i flera ämnen. Av dokumentation som getts i ärendet, åtgärdsprogram daterat 29 november 2022 med utvärderingsdatum 3 mars 2023, framgår att eleven har behov av och ska erhålla enskild undervisning i tre specifika ämnen, två tillfällen per vecka i respektive ämnen samt "i övriga ämnen vid behov". I intervju med elevhälsan framkommer att eleven inte erhållit någon av dessa särskilda stödåtgärder som anges i elevens åtgärdsprogram. Orsaken till detta uppges bland annat vara sjukskrivning bland personal. Det uppges vidare att tanken var att utöka den enskilda undervisningen till fler ämnen men det har inte aktualiserats. Elevhälsan uppger att eleven har behov som fortsatt behöver utredas, följas upp och utvärderas.

Lärare som undervisar elev 1 uppger att hen inte känt till att eleven haft ett åtgärdsprogram och hen tror inte heller att elevens vårdnadshavare känt till beslut om åtgärdsprogram. I intervju med representant för elevhälsan bekräftas att det kan stämma att vårdnadshavare till elev 1 inte känt till elevens åtgärdsprogram. I intervju med lärare framkommer att eleven återkommande utsätter andra elever för kränkande behandling och att hen påverkar studieron negativt.

I intervju med elevhälsan framkommer att om skolan efter en utredning av särskilt stöd kommer fram till att en elev inte är i behov av särskilt stöd fattas ett beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram. I intervju med lärare framkommer att utredning

av särskilt stöd initierats för elev 15, en pedagogisk kartläggning är genomförd men lärare saknar återkoppling kring vad utredningen visat och om det fattats beslut om åtgärdsprogram. I intervju med elevhälsan uppger specialpedagogen att beslut om åtgärdsprogram ännu inte fattats för elev 15 eftersom personal inte gjort sin del och inkommit med efterfrågat material. Specialpedagogen uppger att hen utifrån den pedagogiska kartläggningen bara fattat ett muntligt beslut om att det krävs fler insatser inom ramen för den ordinarie undervisningen. Specialpedagogen berättar att det genomförts en kartläggning i ett ämne som visar att eleven inte har de svårigheter som undervisande lärare gör gällande.

Av inkommen dokumentation framgår att det finns två elever på skolenheten som vid tidpunkten för myndighetens skolbesök, mars 2023, hade beslut om särskilt stöd och anpassad studiegång. I intervju med personal framkommer att elev 3 har behov av kortare skoldagar då bland annat aktiviteter utanför skolan medför att eleven i perioder får svårt att orka med hela skoldagar. I intervju med rektor bekräftas att omständigheter utanför skolan varit en del i övervägandet som resulterat i beslut om anpassad studiegång. Vidare att det förts diskussioner om sommarskola så att eleven ges möjlighet att ta igen det hen missar. Av dokumentation, beslut om åtgärdsprogram för elev 3 daterat 21 februari 2023, framgår att eleven har "förkortade lektioner utan att minska på innehåll". Vidare att eleven har möjlighet att avsluta skoldagen klockan tolv. Av dokumentation, scheman för aktuell årskurs, framgår att den aktuella årskursen slutar strax före klockan 14.00 fyra dagar per vecka samt har lektioner fram till klockan 14.50 en dag per vecka.

Av dokumentation som getts in i ärendet, åtgärdsprogram för elev 1, framgår att eleven har anpassad studiegång men inte närmare vilka eventuella avvikelser som gjorts från timplanen eller i vilka ämnen. I intervju med rektor uppger hen att den anpassade studiegången handlar om att eleven får lämna klassrummet för att ta rörelsepauser.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 34 § skollagen ska huvudmannen se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår bland annat att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det

finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår bland annat att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutande-rätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 3 kap. 10 § skollagen framgår att för en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning att eleven ska ha möjligheter att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Av 3 kap. 12 § skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut om särskilt stöd innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Av 28 kap. 16 § skollagen framgår att beslut om bland annat åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 § skollagen och anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 § skollagen får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd.

I 29 kap. 10 § skollagen stadgas vilka av förvaltningslagens (2017:900) bestämmelser som är tillämpliga vid myndighetsutövning enligt skollagen hos offentliga och enskilda huvudmän. Det gäller bland annat krav på partsinsyn, utredning, kommunikation, dokumentation och motivering av beslut.

Av 31 § förvaltningslagen framgår att för varje skriftligt beslut ska det finnas en handling som visar dagen för beslutet, vad beslutet innehåller, vem eller vilka som har fattat beslutet, vem eller vilka som har varit föredragande och vem eller vilka som har medverkat vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.

Av 32 § förvaltningslagen framgår bland annat att ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska innehålla en klagörande motivering, om det inte är uppenbart obehövt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande.

Av 33 § förvaltningslagen framgår bland annat att en myndighet som meddelar ett beslut i ett ärende ska så snart som möjligt underrätta den som är part i ärendet om det fullständiga innehållet i beslutet, om det inte är uppenbart obehövt. Om parten kan överklaga beslutet ska han eller hon även underrättas om hur det går till. En underrättelse om hur man överklagar ska innehålla information om vilka krav som ställs på överklagandets form och innehåll och vad som gäller ifråga om ingivande och överklagandetid.

I förarbetena till skollagen anges att en utredning om särskilt stöd ibland kan göras snabbt och enkelt, medan det i andra fall kan behövas en mer omfattande utredning. Någon tidsgräns för hur lång tid utredningen får ta kan därför inte anges. Huvudprincipen måste dock vara att det ska ske skyndsamt, så att eleven får det stöd hon eller han behöver så fort som möjligt (prop. 2009/10:165 s. 291).

Av läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22) 2.2 Kunskaper och 2.8 Rektorns ansvar framgår att alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Härvid har rektorn ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver (Förordning om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (SKOLFS 2010:37))

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Det kan konstateras att det föreligger otydligheter bland personal kring när utredningsbehov av särskilt stöd ska anmälas, vad som betraktas som en anmälan om utredningsbehov av särskilt stöd och det framkommer att anmälningsskyldigheten i vissa fall förbises av undervisande personal. Vidare att utredningar av särskilt stöd inte alltid initierats trots anmälan om utredningsbehov från personal. Skolinspektionen konstaterar att det i flera elevärenden råder delade meningar mellan lärare och specialpedagog respektive rektor om utredningsbehov av särskilt stöd anmäls eller inte. Skolinspektionen bedömer att det framkommit sådana uppgifter som medför att utredningsbehov av särskilt stöd antingen borde anmäls och/eller utredning initierats avseende i vart fall eleverna 2,4,7,8,12,13 och 14.

Skolinspektionen konstaterar även att det finns brister i att fatta beslut om att upprätta eller inte upprätta åtgärdsprogram efter genomförd utredning av särskilt stöd. Ett exempel är att formellt beslut om åtgärdsprogram saknas efter genomförd utredning av särskilt stöd för elev 15. Vidare är det en brist att

skolenheten underlåtit att delge vårdnadshavare till elev 1 beslut om åtgärdsprogram. Förfarandet strider mot såväl skollagen som förvaltningslagens krav på beslut, eleven och elevens vårdnadshavare har inte informerats om beslutet och getts möjlighet att överklaga.

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i att ge särskilt stöd till elever som är i behov av sådant stöd. Såväl elevhälsan som undervisande personal bekräftar att det inte går att erbjuda elever vid skolenheten särskilt stöd utifrån utredda och konstaterade behov, framförallt enskild undervisning och undervisning i mindre sammanhang. Att elever inte erhåller särskilt stöd utifrån konstaterade behov och/eller beslut om särskilt stöd utgör en brist. Ett exempel är elev 20 som inte erhållit enskild undervisning i enlighet med beslut om särskilt stöd och åtgärdsprogram.

Skolinspektionen bedömer även att det finns brister i skolenhetens hantering och beslut om särskilt stöd i form av anpassad studiegång. Det saknas uppgifter om vilka avvikelser som gjorts från timplanen (beslut om anpassad studiegång för elev 1 och 3). Det framgår inte heller på ett tydligt sätt att elev 1 har behov av eller ens erhåller anpassad studiegång då det såvitt får förstås handlar om att eleven ges möjlighet till bensträckare. Skolinspektionen bedömer att såväl skollagen som förvaltningslagens krav på innehåll, utformning och motivering av beslut om anpassad studiegång brister.

Studiero, ordningsregler och utredning av ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med elever i årskurs 4 framkommer att det finns elever som återkommande uppträder ordningsstörande under lektionstid. Elever ger uttryck för att det inte går att koncentrera sig på undervisningen då elever bland annat springer omkring i klassrummet och skriker. Eleverna uppger att det ofta är samma elever som påverkar studieron negativt, att det förekommer många fula ord och att lärarna inte hinner hjälpa alla elever som behöver hjälp. I intervju med lärare som undervisar i årskurs 4 framkommer att lektioner återkommande får avbrytas på grund av att det till exempel sker kränkningar mellan elever i klassrummet. I intervju med elevhälsan uppger specialpedagogen att det inte inkommit någon anmälan om oro kring situationen i årskurs 4 medan skolsköterskan uppger i intervju att det i samband med hälsosamtal med elever i årskurs 4 (läsåret 2022/23) framkommit att de flesta elever, 90 procent, upplever en bristande studiero.

I intervju med elever i årskurs 5 framkommer att det ofta är dålig studiero och att det då är svårt att koncentrera sig på undervisningen. Eleverna berättar att elever går omkring i klassrummet, pratar rakt ut och det kastas föremål. I intervju med elevhälsan framkommer att professioner inom elevhälsan, innevarande läsår 2022/23, handleder personal utifrån situationen i årskurs 5.

I intervju med rektorn framkommer att rektors upplevelse är att studieron är dålig överlag men det fungerar något bättre i årskurs 6. Rektorn berättar att hen inte hunnit följa upp hur lärare lyckas i arbetet med att skapa studiero och undervisande personal har enligt rektorn inte stöd av elevhälsan i arbetet med att skapa en bra studiemiljö i klassrummet. Rektorn berättar att det är svårt att få till då elevhälsoteamet endast är tillgängligt fyra timmar varannan vecka. Rektorn berättar vidare att hen ännu inte besökt alla lärare och undervisningsgrupper. Rektorn berättar att hen känner till att det förekommer att lektioner i årskurs 4 återkommande får avbrytas på grund av att det sker kräkningar mellan elever i klassrummet. Rektorn uppger att hen försökt stödja undervisande personal via samtal och vägledning. Vidare att det fram till höstlovet, vecka 44 2022, fanns en extra personal som stöd i årskurs 4.

Elever i årskurs 4 uppger i intervju att det finns ordningsregler, att inte åka snowboard och tefat samt att inte gå ut och in från klassrummet. Eleverna berättar att de pratat om varför det finns regler men det händer inte så mycket om en elev bryter mot någon ordningsregel. Elever i årskurs 5 uppger i intervju att de inte pratat om ordningsregler i klassen men de vet att det finns regler om att inte trängas och att de ska räcka upp handen i klassrummet. Eleverna berättar att ordningsreglerna inte efterlevs och det som eventuellt kan hända om någon elev bryter mot ordningsregler är "hemringning". I intervju med elever i årskurs 6 framkommer att det finns regler, att inte tugga tuggummi eller kasta snöboll. Eleverna berättar att de inte har pratat specifikt om ordningsregler eller varför de finns utan de pratar istället om saker som inträffat när det inträffar.

I intervju med lärare framkommer att dialog med elever kring ordningsregler sker när det inträffat något, det sker även dialog på elevråd och ordningsregler brukar tas upp i början av terminen även om det inte skett innevarande läsår, hösten 2022.

I intervju med elevhälsan framkommer att ingen av representanterna vet hur eller när skolans ordningsregler utarbetats. Elevhälsan uppger vidare att de inte vet om personal har samtalat om skolans ordningsregler eller konsekvenser om elever inte skulle följa ordningsreglerna. Elevhälsan kan inte heller svara på frågan om hur skolenheten arbetar med efterlevnad och uppföljning av ordningsregler. Representanter för elevhälsan uppger vidare att orsaker till ordningsstörande beteende inte utreds.

Elever uppger i intervju att vissa elever återkommande stör studieron. En elev som omnämns är elev 9. Lärare bekräftar förhållandet att eleven återkommande stör ordningen och studieron för andra elever i klassrummet.

I intervju med rektorn framkommer att hen haft dialog med elevrådet om ordningsregler under såväl höst- som vårterminen (innevarande läsår 2022/23). Rektorn berättar att det sker dialog i klassrummen men begreppet ordningsregler används inte utan hen pratar med personal om att "äga sitt klassrum". Rektorn uppger att hen tror att klasserna kan ha klassregler utöver skolans ordningsregler. Rektorn berättar att arbetet med efterlevnad och uppföljning av ordningsregler är

en del i ett skolutvecklingsarbete. I klassrummet har de till exempel arbetat med vad en kränkning är och med språkbruk. Rektorn uppger att ordningsregler och dess efterlevnad inte följts upp innevarande läsår (2022/23). Rektorn uppger att skolan använt disciplinära åtgärder men det finns ingen rutin. Rektorn uppger att hen tror att personal vet hur de ska agera om de använder till exempel den disciplinära åtgärden utvisning ur undervisningslokalen. Även representanter för elevhälsan uppger i intervju att det inte finns några rutiner för hur disciplinära åtgärder ska hanteras om de aktualiseras.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 34 § skollagen ska huvudmannen se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 4 kap. 3 § skollagen framgår att varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Enligt 5 kap. 5 § skollagen ska ordningsregler finnas för varje skolenhet som beslutats av rektor. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna.

Av 5 kap. 6 § skollagen framgår bland annat att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero förutsatt att åtgärden står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

Av 5 kap. 9-10 §§ skollagen följer att om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Av 5 kap. 24 § skollagen framgår vilka disciplinära åtgärder enligt 5 kap. skollagen som kräver skriftlig dokumentation av den som vidtar åtgärden.

I förarbetena (prop. 2021/22:160 s. 229) anges att det är huvudmannen som ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero. I detta ingår att huvudmannen ska se till att rektorn har de förutsättningar som behövs för att bedriva ett sådant arbete. Huvudmannen måste bland annat se till att rektorn har de resurser som krävs för att trygghet och studiero ska kunna tillförsäkras alla elever. Vidare ska huvudmannen se till att den personal som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för ges möjligheter till kompetensutveckling och att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § skollagen). Vidare anges att huvudmannens ställningstagande bland annat bör baseras på en analys av vilka behov och förutsättningar som finns på den aktuella skolenheten och vilka åtgärder som därmed bedöms vara effektiva (prop. 2021/22:160 s. 49).

Ett förebyggande arbete innebär bland annat att skolor och huvudmän följer upp elevernas såväl trygghet som studiero. Det innebär även att skolor och huvudmän analyserar vilka hinder som finns för att elever ska vara trygga och ha studiero och aktivt verkar för att dessa hinder undanröjs. Det kan bland annat innebära att skolan förebygger ordningsstörningar genom väl förankrade ordningsregler och ett gemensamt förhållningssätt bland personalen och utveckling av det pedagogiska ledarskapet i klassrummet. Det kan även innebära ett fokus på att erbjuda en varierad undervisning av hög kvalitet och de extra anpassningar, särskilda stöd och utmaningar som eleverna behöver. Det förebyggande arbetet omfattar även ett aktivt arbete med att främja de normer och värden som ska prägla utbildningen, bland annat alla människors lika värde och respekt för andra människors egenvärde samt jämställdhet, och åtgärder inriktade mot specifika problem eller kränkningar. Sammansättningen av elever på olika skolenheter kan också vara en av de faktorer som ingår i de analyser som ska göras. Utifrån en uppföljning och analys av vilka behov som finns i verksamheten kan både mer generella och särskilt riktade åtgärder behöva vidtas (prop. 2021/22:160 s. 229 f).

I förarbetena (prop. 2021/22:160, s. 236) anges angående uppföljning och analys av ordningsregler att det innebär att skolan ska följa upp i vilken utsträckning ordningsreglerna följs och, om det finns brister, ta reda på orsaken till dessa. Vidare att om det till exempel finns ordningsregler som fungerar mindre väl ur vissa avseende eller som följs i låg utsträckning bör skolan utreda orsakerna till detta och antingen förändra reglerna eller implementera dem mer kraftfullt, om det anses viktigt att ha kvar dem, eller ta bort dem, om de vid en närmare analys inte anses behövas. Det ska i detta sammanhang beaktas att om elever och personal uppfattar att eleverna på ett systematiskt sätt inte följer skolans ordningsregler riskerar det att skapa en kultur där det är acceptabelt att bryta mot ordningsregler och andra normer för uppförande.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolmiljön inte präglas av studiero och att det finns brister i både det förebyggande och åtgärdande arbetet med att skapa studiero.

Skolinspektionen konstaterar utifrån uppgifter från såväl elever, undervisande personal, profession inom elevhälsan och rektorn att det råder bristande studiero, framförallt i årskurs 4 men även i årskurs 5. Ordningen störs bland annat genom att det sker kränkningar mellan elever i klassrummet under lektionstid, elever vandrar runt och går in och ut ur klassrummen, det förekommer prat, skrik och det kastas saker. Den bristande studieron medför att elever inte kan koncentrera sig på undervisningen och personal i årskurs 4 vittnar om att de återkommande får hantera ordningsstörningar i klassrummet istället för att kunna koncentrera sig på att undervisa. Elever ger direkt uttryck för att lärare inte hinner hjälpa alla elever som behöver hjälp och att det återkommande är samma elever som stör ordningen och studieron i klassrummet.

Det framkommer att vissa förebyggande åtgärder vidtagits, framförallt i årskurs 5, men trots kännedom om att studieron överlag brister har det inte skett någon närmare analys eller uppföljning av studieron i olika klasser och årskurser vilket utgör en brist. Undervisande personal har enligt rektorn inte stöd av elevhälsan i arbetet med att skapa en bra studiemiljö och rektorn eller representanter för elevhälsan har inte besökt alla lärare och undervisningsgrupper. Avsaknad av analys av de bakomliggande orsakerna till den bristande studieron riskerar att medföra att relevanta förebyggande åtgärder inte sätts in. Skolinspektionen bedömer även att huvudmannen behöver följa upp och analysera om skolenheten har tillräckliga förutsättningar, personella resurser och tillräcklig kompetens hos personal för att bedriva ett förebyggande arbete med att skapa studiero.

Skolinspektionen bedömer även att skolenheten inte lever upp till författningarnas krav när det gäller det åtgärdande arbetet med att skapa studiero, arbetet med ordningsregler och skyldigheten att utreda orsaker till ordningsstörande beteende. Skolinspektionen konstaterar att skolans ordningsregler inte är tillräckligt förankrade bland elever och personal och myndigheten bedömer att det saknas ett gemensamt förhållningssätt för hur personal ska agera om någon elev bryter mot ordningsreglerna. Det utgör även en brist att orsaker till att en elev återkommande stör ordningen inte utreds. Avsaknad av utredning medför eller riskerar att medföra att relevanta åtgärder inte sätts in för att elever ska ändra sitt beteende. Det riskerar även att medföra att det eventuella utredningsbehovet av särskilt stöd förbises. Ett exempel är elev 9 som enligt såväl elever som undervisande personal återkommande stör ordningen utan att orsaken utretts. Att orsaker till ordningsstörande beteende utreds är av vikt för att skapa förståelse för vad som leder fram till en elevs beteende och för att komma fram till vilka åtgärder som behövs för att möta elevens behov. Det kan även konstateras att det saknas rutiner för hur disciplinära åtgärder ska hanteras om disciplinära åtgärder aktualiseras.

Det utgör även en brist att rektorn innevarande läsår 2022/23 inte följt upp hur befintliga ordningsregler fungerar trots kännedom om att skolans ordningsregler inte efterlevs, det råder bristande studiero och personal förmår inte alltid att se till

att reglerna efterlevs. Mot bakgrund av att befintliga ordningsregler inte fungerar som tänkt behöver skolan ta reda på orsakerna till detta genom att följa upp ordningsreglerna och analysera resultatet av uppföljningen samt ta ställning till om ordningsreglerna behöver revideras och/eller implementeras ytterligare i verksamheten.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Krokoms kommuns verksamhet vid Kvarnbackskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd, ordningsregler, utredning av ordningsstörande beteende och studiero. Det finns därför skäl att förelägga Krokoms kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Skriftliga rutiner för omhändertagande av elektronisk utrusning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med elever framkommer att det finns regler för mobiltelefoner, telefonerna ska lämnas in och får inte användas under skoldagen.

Skolinspektionen har begärt att få ta del av eventuella skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning. Rektorn har uppgett att skriftliga rutiner saknas.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 4 e § skollagen framgår att det ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning som beslutas av rektorn.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att det vid skolenheten saknas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning som beslutats av rektorn vilket utgör en brist.

Åtgärder mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju med elever framkommer att om en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling pratar personal med inblandade elever för att reda ut vad som hänt. Av intervju med lärare framkommer att om personal uppmärksammar eller får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling ska

händelsen anmälas i ett digitalt system. Lärare uppger att det, trots kännedom om rutinen, inte alltid sker en anmälan. Lärare berättar att de inte hinner anmäla allt som händer, det inträffar betydligt fler händelser av kränkande behandling än de händelser som anmäls till rektor och huvudman. I intervju med lärare framkommer även att i de fall det rör sig om konflikter mellan elever, där eleverna på olika sätt utsätter varandra, så hanteras situationen utan att anmälan om kränkande behandling aktualiseras. Lärare uppger även att de tidigare fått kritik från huvudmannen för att skolenheten anmält för många händelser av kränkande behandling.

Rektorn uppger intervju att hen inte riktigt hinner med att hantera samtliga händelser som anmäls i det digitala rapporteringssystemet och att det inträffar betydligt fler händelser än de som anmäls.

Rektorn berättar att hen är ytterst ansvarig för att en utredning initieras och genomförs vid händelser av upplevd kränkande behandling. Vid en utredning sker alltid samtal med inblandade elever och berörda vårdnadshavare. I intervju med lärare bekräftas att händelser utreds genom samtal med såväl utsatt som utsättande elever. I vissa fall handlar det om samtal i grupp och kontakter med berörda vårdnadshavare. Lärare berättar att det även sker uppföljning för säkerställande av att situationen löst sig.

Rättslig reglering

Enligt 6 kap. 10 § skollagen är en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att skyndsamt anmäla detta till skolans rektor. Rektorn är i sin tur skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att händelser av kränkande behandling uppmärksammas och i förekommande fall utreds men anmälningskyldigheten förbises. Skolinspektionen konstaterar att personal har kännedom om skyldigheten att anmäla om de får kännedom om att en elev upplever sig utsatt eller om de uppmärksammar en händelse av kränkande behandling, undantaget konflikter där det framkommer att anmälningskyldigheten förbises. Trots vetskap om rutiner anmäls inte samtliga händelser. Orsaken till att samtliga händelser inte anmäls uppges vara till exempel att det inte hinns med för att det inträffar så många kränkningar mellan elever, att huvudmannen gett uttryck för att skolenheten anmäler för många händelser och att personal helt enkelt förbiser att vid en konflikt kan elever på olika sätt utsätta varandra för kränkande behandling. En elevs eget negativa beteende i en situation utesluter inte att eleven kan utsättas för kränkande behandling.

Funktionen med att anmäla syftar inte enbart till att reda ut vem som eventuellt blivit utsatt och vilka åtgärder som krävs i den enskilda situationen. Funktionen medför att huvudmannen, som har det yttersta ansvaret i arbetet med att motverka kränkande behandling, kan få syn på strukturella problem med till exempel trygghet och studiero och då om huvudmannen behöver styra om resurser för att komma tillrätta med situationen. Att anmälningsskyldigheten förbises vid skolenheten utgör en brist.

Garanterad undervisningstid för några elever

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med elever i årskurs 5 framkommer att vissa elever kan få extra undervisning i matematik utanför klassrummet. Elever berättar att denna extraundervisning inte sker under ordinarie matematiklektioner utan genomförs då övriga klassen har samhällsorienterande ämnen.

I intervju med lärare framkommer att några elever i årskurs 5 erhåller extra undervisning i matematik. Vidare att det vid tidpunkten för myndighetens skolbesök, början av mars 2023, handlar om fyra elever som är föremål för åtgärden. Det är organiserat på så sätt att det tas tid från undervisning i samhälls- respektive naturorienterande ämnen. En lärare uppger i intervju att hen bedömer att eleverna kommer nå målen trots minskad undervisningstid i samhälls- och naturorienterande ämnen. I intervju med lärare framgår att extra undervisning i matematik för några elever har pågått sedan vårterminens start.

I intervju med rektor bekräftas att tid tas från lektioner i samhälls- och naturorienterande ämnen för extra undervisning matematik för några elever. Rektorn berättar att hen fick höra om upplägget i efterhand och att hen inte vet hur mycket undervisningstid de aktuella eleverna missat i samhälls- och naturorienterande ämnen.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan vara minst 6890 timmar. Av bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) framgår minsta undervisningstid i timmar per stadium och ämne (10 kap. 3–5 §§ skollagen och 9 kap. 3–4, 9 §§ och bilaga 1 skolförordningen (2011:185)).

I förarbeten anges att en viktig förutsättning för att eleverna ska kunna nå kunskapskraven är att de får de undervisningstimmar som anges i timplanen. Den minsta garanterade undervisningstiden i de olika ämnena har koppling till kursplanerna och de nationella proven. Avsikten med den stadiindelade timplanen är att uppnå en ökad likvärdighet mellan skolor (prop. 2016/17:143, s. 17 och 19).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att några elever i årkurs 5 inte erhåller undervisning samhälls- och naturorienterande ämnen enligt schema. Vidare att det saknas kontroll över hur mycket undervisningstid som faller bort för de aktuella eleverna och en planering för hur eleverna ska kompenseras för utebliven undervisning i dessa ämnen. Detta utgör sammantaget en brist. Förhållandet innebär att aktuella elever riskerar att inte få likvärdiga förutsättningar som andra elever att utvecklas så långt som möjligt mot utbildningens mål.

Elevens val

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever framgår att eleverna inte får välja ämne inom elevens val. Det kan istället handla om att jobba med sådant som eleverna ligger efter i eller aktiviteter kopplat till rörelse och lek. Förhållandet, att elever inte får välja ämne inom elevens val, bekräftas i intervju med rektorn.

Rättslig reglering

I 10 kap 4 § skollagen återfinns en uppräknig av de ämnen som undervisningen i grundskolan ska omfatta. Av tredje stycket framgår att det ska finnas elevens val där undervisningen ska syfta till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen.

Av 9 kap 8 § skolförordningen (2011:185) framgår att huvudmannen ska erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val.

I 9 kap. 11 § skolförordningen stadgas att undervisning i ett ämne inom elevens val eller skolans val till sitt innehåll och sin inriktning ska vara förenlig med kursplanen och med kunskapskraven.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att eleverna inom elevens val inte ges möjlighet att själva välja ämne att fördjupa eller bredda sina kunskaper inom vilket utgör en brist. Elever ska ges möjlighet att välja mellan ett allsidigt urval av ämnen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Krokom kommuns verksamhet vid Kvarnbackskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller skriftliga rutiner för omhändertagande av elektronisk utrusning, åtgärder mot kränkande behandling (anmälningsskyldigheten), garanterad undervisningstid för några elever och elevens val. Utredningen visar däremot att skolenheten inte har problem med att elever använder mobiltelefoner under skoltid, händelser av kränkande behandling uppmärksammas och utreds samt aktiviteter som

aktualiseras på elevens val kan kopplas till ett eller flera ämnen såsom idrott, rörelse och lek men även i syfte att öka kunskaper i teoretiska ämnen genom att ta igen kunskaper som eleverna missat. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristerna som mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela Krokoms kommun en anmärkning.

Avstående från ingripande

Plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Myndigheten har begärt in innevarande samt föregående läsårs plan mot kränkande behandling (läsåret 2021/22 respektive 2022/23). Rektor har skriftligen uppgett att begärd information inte kan lämnas eftersom det helt saknades en plan mot kränkande behandling läsåret 2021/22. Förhållandet framgår även av innevarande läsårs plan mot kränkande behandling. Det framgår att det läsåret 2021/22 helt saknats en plan som implementerats och förankrats i verksamheten. Vidare att de åtgärder som inplanerats läsåret 2022/23 bygger på vad som framkommit vid personalens observationer, händelser som inträffat och utifrån uppgifter från vårdnadshavare. Det övergripande målet är att skapa en trygg miljö där eleverna ges möjlighet att lära och utvecklas så långt som möjligt samtidigt som skolan får till en systematik i arbetet med planen mot kränkande behandling. Det framkommer vilka åtgärder som identifierats, såväl förebyggande som främjande aktiviteter för att motverka kränkande behandling.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att det läsåret 2021/22 helt saknats en plan mot kränkande behandling vilket utgör en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Krokoms kommuns verksamhet vid Kvarnbackskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att varje år upprätta en plan mot kränkande behandling.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtar nödvändig rättelse genom att en plan mot kränkande behandling upprättats läsåret 2022/23. Skolinspektionen finner därför skäl att avstå från att ingripa.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med lärare framgår att extra anpassningar aktualiseras i undervisningen. Lärare ger i intervju konkreta exempel på anpassningar som kan aktualiseras, till exempel tekniska eller andra hjälpmedel, rörelsepaus och individuell uppstart eller genomgång. Lärare berättar att extra anpassningar dokumenteras i skolans lärplattform och elevers individuella utvecklingsplaner. Lärare berättar att de ansvarar för att elever erhåller extra anpassningar och att de kan erhålla handledning, stöd och tips från professioner i elevhälsan.

I intervju med lärare framkommer ett exempel på elever i årskurs 6 som uppmärksammades med svårigheter i ämnet engelska. Skolan arbetade fram en snabb lösning med extra undervisning i ämnet under en begränsad tid, utökat stöd under lektioner och extra hemuppgifter. De extra anpassningar som satts in kommer nu att utvärderas för att kunna bedöma om de gett önskad effekt i form av positiv kunskapsutveckling eller inte.

I intervju med elevhälsan framkommer att professioner inom elevhälsan ger råd och stöd till personal i arbetet med extra anpassningar.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av juristen Rebecka Rasmuson

Juristen Ylva Ohlsson har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredarna Anna Karlsson och Mirja Wallström medverkat.

